„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
шест пута на недељу.
осим на дан после свеца.

ПРЕТПЛАТА и ОГЛАСИ
шаљу се на администрацију,
А РУКОПИСИ
уредништву „Браника“ у Н. Сад.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ЦЕНА ЈЕ »БРАНИКУ«
За Угарску: Србију Црну Гору
друге стране земље
на годину К 34·— 46·— дин.
на по године К 17·— 23·— „
на четврт „ К 8·50 11·50 „

Поједини бројеви стају 12 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 10 пот. од реда ситних слова.
Уредништво и администрација „Браника“
налази се у кући А. Пајевића у Дунавској
улици бр. 36.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ.

Бр. 139. У Новом Саду, у петак 25. јуна (8. јула) 1910. Година XXVI.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Са 1. (14.) јулом 1910. ступа „Браник“ у трећу четврт 1910. год. те с тога отварамо нову претплату на наш лист. Наш рад је отворена књига. „Браник“ је остао непоколебив у свом српском држању и за то је поднео велике материјалне жртве.

Пошто је сада дозвољен прелаз нашем листу како и у Босну и Херцеговину, тако и у Аустрију, то се надамо, да ће тамошњи родољуби претплатом притећи у помоћ „Бранику“. Као што се до сад, тако ће се и од сада „Браник“, и то још у већој мери, бавити приликама у Херцег-Босни у родољубиву српском духу, а свагда ће нам на уму бити и политички положај и судба наше браће у Далмацији.

Претплата за „Браник“ остаје стара:
на читаву годину . . 34 К
„ по године . . . . 17 К
„ четврт године . . 8 К 50 п.
а може се претплатити и месечно са 2 К 90 п. За Србију износи годишња претплата: 46 динара, погодишња 23 динара, а четвртгодишња 11·50 динара. За све остале стране земље износи претплата 45 К у нашем новцу.

Претплата се најбоље шаље поштанском упутницом на администрацију „Браника.“

У Новом Саду, 22. јуна (5. јула) 1910.

Управа и уредништво „БРАНИКА“.

Опсенарство са правом општега гласа.

Мађарска опозиција под вођством Јулија *Јуште*, од кад је при последњим изборима за угарски сабор искусила велик пораз, бацила се на једно поље, које спада у сферу праве демократије, чему би се сви народи Угарске морали само радовати, а то је, да се опште право гласа оживотвори. Недавно је баш Јуштова странка држала свој састанак и наново нагласила опште, једнако и *тајно* гласање.

Мора пасти у очи, да је Јуштова странка, која је изазвала велику промену у Угарској са новом владом грофа Куена-Хедерварија, повод тој промени бацила у позадину а као главну задаћу истакла опште право гласа за Угарску. Повод великој кризи и најновијој промени владе био је тај, што је мађарска независна странка истакла *привредну независност* Угарске, а у првом реду *самосталну банку*. Данас Јуштова странка већ не истиче банковно питање у оном обиму, с којим је она оборила Векерлово министарство и читаву мађарску коалицију. Данас у опште сви они »национални мађарски захтеви« о привредној независности, о самосталној банци, о посебној царини, па велико питање о мађарској војсци дошли су у позадину. О тим »националним питањима« данас једва ко и да говори. Изгледа, као да се увидело, да се са Бечом не може вући клипка. Па с тога је данас питање општег права гласа дошло на површину као *најважнији предмет*.

Али у том се баш показује, да у том питању *нема искрености*. И бечки меродавни кругови и влада грофа Куена-Хедерварија па и Јуштова странка хоће опште право гласа. Само не питајте, на који начин! Нама се чини, да све мађарске странке мање више са општим правом гласа терају *неко опсенарство*.

Правим, коренитим Мађарима не иде никако у главу, да би се они са општим правом гласа морали *изједначити* са немађарским народима. Од мађарских државника једини је још искрен гроф Стеван *Тиса*. Он је Мађар од главе до пете. У њега је мађарски шовинизам нешто урођено. И с тога је гроф Тиса *против* општега права гласа. Тек у најновије доба је гроф Куен-Хедервари могао упливисати на грофа Стевана Тису, да у питању општега права гласа нешто попусти, наравно уверавајући га, да *оно* опште право гласа, као што га хоће влада, не ће шкодити супремацији, господству мађарскога племена. Па је гроф Куен-Хедервари у потврду тога, у разговору са једним француским новинаром казао истом новинару: »Мађари се не даду »изборним цедуљама« стерати са свога положаја, који данас заузимају према народностима«. Становиште данашње владе је то, да она не ће *тајно гласање*, а чим то не ће, онда опште право гласа постаје илузорно, јер притисак управних власти на бираче је данас тако велик, да се већина бирача не усуђује гласати против владина кандидата, *особито у народносним срезовима*, где је административним властима допуштен најширн круг деловања.

Кад је Јулије Јушт још пре последњих саборских избора био у пуној снази са својом странком и кад му се у погледу општега права гласа од стране Мађара приговорило, да он са општим правом гласа ставља у опасност досадању супремацију и господство мађарскога племена, тада је Јулије Јушт на тај приговор одговорио, да се тој *опасности даје доскочити заокружењем* изборних срезова.

И заиста, ако се заокружењем изборних срезова хоће уметно да одржи превласт мађарскога племена, онда је опште право гласа за немађарске народе сасвим узалудно, сасвим илузорно.

Ми ћемо за ово навести један старији пример.

Познато је, да су при развојачењу угарске Крајине данашњи панчевачки и уздински изборни срез сачињавали *један изборни срез*, у којем је била српска огромна већина, те је увек могла бирати Србина народноснога кандидата за угарски сабор. Године 1876. је тадања мађарска влада *Коломана Тисе* разделила стари изборни срез *на двоје*, али је при тој деоби тако разделила и разбацила општине, да се у Панчеву није могао бирати српски посланик. Српска *Дрепаја*, која је тик до Панчева, бачена је Уздичу, а словачка, тада мађаронска *Ковачица*, тик до Уздина, бачена је Панчеву. Па тако су разбацане и друге општине. Тадања мађарска влада није могла учинити, да се у Уздину не бира народносни посланик, али је постигла бар толико, да је са свагдањим избором владина кандидата у Панчеву, избором народноснога посланика у Уздину, осујећен један народносни глас. Наравно да је од то доба и уздински срез подлегао владиној пресији, па је и при последњем избору изабран *чика-Стева* у уздинском срезу.

При последњем састанку Јуштове странке познати гроф Теодор *Бакањи* пронашао је, да би опште право гласа *ишло у корист мађарскога племена*, наравно помишљајући на *она уметна средства*, која би Мађари употребили, да одрже своју досадању надмоћ. Гроф Теодор Бакањи на том састанку није говорио о *хегемонији*, о вођству мађарскога племена, већ је сасвим отворено говорио о *супремацији*, о господству мађарскога племена. Па на том састанку Јуштоваца, иако су се изразили за *тајно* гласање, одбацили су гласање по општинама, јер наравно у средишту изборнога среза, где се обавља избор, притисак мађарских управних власти на бираче може бити увек већи, него у општинама.

Ако ће се изборна реформа са општим правом гласа у Угарској тако удесити, да ће се изборни срезови у корист мађарскога племена тако стварати, да буде мађарска већина, онда и опште право гласа не ће побољшати положај немађарских народа. Само ако се изборни срезови удесе на природној *етничкој* основи, онда само може опште, једнако, тајно и по општинама гласање бити од користи за немађарске народе у Угарској. Али на какво опште право гласа помишљају Мађари, види се и по томе, што се познати мађарски акшовиниста барон Дезидерије *Банфи* ставио на чело новога друштва за опште право гласа, које је већ и у Новом Саду створило своју филијалу.

И према том опсенарству са општим правом гласа, које хоће да спроводи гроф Теодор Бакањи и барон Банфи, овдашњи радикалски орган *пева већ химне* грофу Теодору Бакањију и мађарској Јуштовој независној странци. Наравно, српски опсенари тапшу мађарским опсенарима!

⊙

Плач за изгубљеним рајем.

Ко је на последњем народно-црквеном сабору посматрао патријарха Лукијана *Богдановића*, могао је опазити на њему, како му се лице чисто сија од задовољства, што је српски народ *растерао* и из патријархове околине и из фондова оне *радикалске чијавице*, које су и патријарху и српском народу сисале крв на памук. Радикали су патријарха *Лукијана* просто тероризирали; они су се по својој дивљачкој нарави ужасно *растресали* над њим, располагали су чак и његовим добрима по својој грабљивој ћуди, а један радикалски прота се чак наметнуо патријарашком двору за врховног кувара, врховног подрумара, врховног купца зелени и кечига и т. д. Живело се то, брате, поред добричине патријарха као у рају!

Али настаде народни суд и радикалске изелице и грабљивци бише *сатрвени*. Патријарх једва дочека, да у врховне автономне власти уђу пристојни и поштени људи. Курталисао се радикалске мо̆ре и чисто је оживео. Е, сада настаде лелек у „Застави“, како је патријарх „неблагодаран“ према радикалима, који су га „од своје воље“ изабрали за патријарха.

Кад су радикали г. 1908. одиграли ону *комедију* са избором патријарха те кад су *под фијуком Векерлова корбача* на послетку, ради масних автономних лонаца, **морали** да изаберу Лукијана за патријарха, па кад је у радикалској странци због тога настала *буна*, — Јаша Нечастиви је покушао, да увери своју бедну тевабију, како Лукијана нису изабрали радикали, него га је изабрало — »**време**«. Такву дрскост је *само* бивши вацки робијаш *само* слепим радикалима могао избацити, а да не буде с места кажњен за ту грозну лаж. Но та лаж је пре две године била потребна, да се патријарх ухвати у радикалске вигове, да би не само поједини радикалски шићарџије, него и офуцана »Застава« могли благовати. Како, то је показао недавнашњи извештај ревизијоног одбора српског нар.-црквеног сабора. Патријарх Лукијан, по урођеној доброти својој, гледао је мирно **силна безакоња** радикалских дахија и онда је патријарх био врло мио, врло добар радикалима.

А данас?

Е, данас је друга нота! Данас се и сам патријарх радује, што су на автономну управу дошли независни, имућни, поштени људи, који не ће — као што су радикали чинили — пуцати на патријархов џеп, него ће се држати реда и закона. С оваквим људима ће патријарх Лукијан вољно и лако моћи радити, и он је то једва дочекао.

То је сада јако неправо „Застави“ односно њеном од тешког дерта спласнулом Јакову, те сад избацује *нову лаж*: да су радикали *„од своје воље“* бирали Лукијана за патријарха и да он за то не треба да радикалима буде »неблагодаран« т. ј. требао би патријарх да подмеће ногу новим автономним властима и можда да *кљука гладне радикале* извесним делом својих прихода, јер су, забога, људи сада потребити: нема се више народних фондова за шишање! И онда би ваљда престала радикалска кукњава за изгубљеним даљским рајем, у коме су радикалске изелице тако рахат живеле, док нису **појели скоро један милијон круна** народног новца те их је због тога српски народ згазио.

НОВИ САД, 24. јуна 1910.

— **У памет се!** Поводом свесловенског конгреса у Софији, а с озбиром на братоубилачко трвење између Београда и Цетиња, доноси познати словено- и србождерски лист грофа Стевана *Тисе* „АзУјшаг“ белешку са подругљивим заглављем »Југословенско братство«. У тој белешци мађарски лист вели, да од словенске заједнице не ће бити ништа, јер не само да се разна словенска племена, него *ни сами Срби не могу да сложе међу собом*. Па наводи, како су се »Србијанци и Црногорци баш сада ухватили за кике једни с другим“.

Да ли ће у Београду и на Цетињу једном већ увидети, камо води њихова неслога, којој се толико радују непријатељи српског народа на Балканском Полуострву?

Политички преглед.

— **Приче о румунском „терору“.** Кад су владини кандидати у румунским народносним срезовима уз нечувен притисак „победили“, још су владине пришипетље у тим чисто румунским срезовима толико дрски, да на пр. из ораштанског (сасварошког) изборног среза шиљу Куену депутацију, да се тужи, како Мађари и владини Румуни не могу да живе од „терора“ Румуна народносне странке. Јер, забога, ови последњи *бојкотују* мађарске (управо чивутске) крчме и дућане, а Румунима владине странке покосише у зелен жито.

Ко познаје жалосне прилике у Угарској, тај се мора задивити дрскости, којом владине пришипетље тврде о присташама народносне странке оно, што је вук тврдио о јагњету: да му је оно замутило воду.

— **Одгода аустријског рајхсрата**, о којој смо већ јавили, јако је утецала на политичке кругове у Аустрији. Министар председник *Бинерт* је мислио, да ће моћи скршити опструкцију словенских чланова у прорачунском одбору, али кад је услед те опструкције морао да даде оставку и сам председник прорачунског одбора др. *Кијари*, видео је Бинерт, да нема куда, него предложи круни, да *одгоди* сабор, што је учињено ономад. У осталом ово се дало предвидети према оном, што смо раз ложили у уводном чланку у 137. броју „Браника“. До позне јесени не ће се рајхсрат састати.

— **Црквено политичка борба у Шпањолској.** Већ и у Шпањолској, тој колевци најзатуканијег клерикалства, почиње друштво да се диже против средњовековног мрачњаштва, што га клерикали и данданас подржавају у несретној Шпањолској. Услед једне папине енциклике у Барселони је дошло до крвавих демонстрација против клерикала, а и сама влада и краљ одупреше се новој навали клерикала. Краљ је потписао законски предлог, којим се *забрањује* стварање нових верских конгрегација, а нема сумње, да ће тај предлог и кортеси (сабор) примити.

Још мало, па ће и католичка Шпањолска учинити с калуђерима оно, што је учинила католичка Француска.

— **Руско-јапански савез.** Изгледа, да руско-јапанска погодба има обележје правог савеза. Русија ће у Монголији, а Јапан у Кореји добити слободне руке; у Манџурији пак ће обе велике силе узајамно поштовати сферу моћи и интереса један другога; осим тога се Русија и Јапан обвезују, да ће једни друге бранити, ако би која трећа сила хтела да нападне њихове манџурске интересе. И тако се све више испољује будући положај: Североамеричке Сједињене Државе с Кином, а Русија с Јапаном руку под руку настоје, да се осиле у Источној Азији.

Вести из места и из народа.

Нови Сад, 24. јуна 1910.

— **Помозимо пострадалима!** Страшне поплаве су опустошиле крашовско-северинску жупанију и Поморавље у Србији. У оба краја љуто су пострадала од те непогоде наша браћа рођена, према чијим патњама не можемо остати равнодушни. Руковођено осећајима саучешћа према пострадалој браћи, овдашње честито српско занатлијско певачко друштво »Невен« приређује — као што смо јавили — данас, на Ивањ-дан, у Ружичкиној гостијоници на паробродској станици летњу забаву, од које је **чист приход намењен пострадалима од поплаве у оба споменута краја.**

Познајући љубав новосадског српског грађанства према »Невену« и пожртвовност му онде, где треба утрти сузу страдалницима, не сумњамо, да ће новосадски Срби у највећем броју доћи вечерас на ову »Невенову« забаву, ради доброг дела. А сви знамо, да нам је „Невен“ својим забавама увек донео и пријатне разоноде.

Помозимо, сестре и браћо, пострадалима тиме, што ћемо се у што већем броју одазвати вечерас позиву родољубивога »Невена« и посетити његову овогодишњу редовну летњу забаву.

— **Из Јашине »Заставе«.** У 134. броју изашао је подлистак из „пера“ познатог пискарала Ивана Иванића, који почиње овом исповешћу: „Господине уредниче! Мој је рукопис нечитак. О тиме ћете се уверити, чим га узмете у руке Вама честитам, ако га прочитате, слагачима ако га сложе, а себи ћу честитати, ако га штампате“. Да је рукопис и неписмен, о томе Иванић дакако ћути. Скрећемо пажњу оних српских листова, који још не познају овог обичног опсенара, на његову горњу исповест, како не би упали у »лепо друство« и морали касније себи „честитати“. Најбоље је, да сваки Иванићев рукопис, који им дође пред очи, ставе брже боље иза леђа!

У 137. броју у чланку „Самосталци и Супило“ распреда Јаша Томић безазленим својим читаоцима, како се јашиноваца »тиче интерес српског народа и интерес троједне краљевине«. То јавно тврди Јаша и никог од његових безазлених приврженика нема, да га запита, зашто су јашиновци на заповед Векерлеову иступили из српско-хрватске коалиције и слизали се с Раухом, који је хтео српски народ и интересе троједне краљевине да уништи; зашто су на заповед Векерлеову иступили из немађарског народног посланичког клуба, престали бити српски народни посланици и постали некакви »угарски« képviselők. И то на заповед оног Векерлеа, који је јавно у сабору рекао: »Szerb nemzet nincs« и који је погазио не само интересе, него и права троједне краљевине! О безазлени свете јашиновски, докле ће те Јаков вући за нос?!

У истом 137. броју јавља Јаша свима својим верним тужну вест, како је Влада Савић, познат под именом „Шукац“, отпремљен у митровачку казнионицу и то не за то, што је ножем **убио** човека, него »због самосталске денунцијације«. Тако Јаша преко мртвог тела честитог Стевана Вишњичког брани и испричава **убијство!** Доиста, убијца и не може другачије!

— **Удавио се у Дунаву.** Тодор Бабин, овдашњи 17-годишњи сајџијски помоћник, за време купања се је ових дана удавио у Дунаву. Мртво тело су му нашли и сахранили.

— **† Екатарина удова Павловић.** 20. јуна (3. јула) о. г. у недељу у зору преминула је у Сент-Андреји најстарија тамошња Српкиња: удова Екатарина Павловић рођ. Крестић, супруга бившег конзисторијалног одветника будимског и велепоседника Ђуре Павловића — у 92. години својој. Покојница — обдарена тако дугим веком — сама је много преживела, а запамтивши и свога прадеду, који је још дужа века био него она и обдарена ванредним памћењем и даром приповедања, умела је много и занимљиво да казује о догађајима и личностима из времена од скоро 200 година, које из сопственог доживљаја, које пак из живог и непосредног предања својих старих. Сент-андрејске Србе је особито прошлог столећа гонила та несрећа, да су многе угледне породице нестајале тако, да им се сада ни трага ни имена не зна. Покојница је своју кућу и породицу не само одржала, већ и унапредила и децу своју тако васпитала, да су ју и оне куће, у које су се удала, такође одржала и унапредила. Зато су ју деца и поштовала и неговала онако, као што се то од узорне деце према доброј мајци очекује, али се ретко где испуњује. Покојница је српске и православне обичаје знала и хранила као ретко ко. Побожност њезину најбоље карактерише то, што је још и пред смрт своју знала на изуст и појала многе црквене песме и оне, које се ређе поје. Свако, ко ју је само познавао, уважавао ју је и поштовао тако, као што се данас стари људи ретко поштују и свако ју је звао »мајком«. То велико уважење се показало и приликом погреба њезиног, у коме осим деце и остале родбине (а има 22 директна потомка) учествоваше цела сент-андрејска интелигенција без разлике вере и народности и многи познати из Будимпеште. На опелу у саборној цркви опростио се са покојницом у дирљивом говору прота Стеван Чампраг, конзисторијални бележник, а по томе је сахрањена у породичну гробницу у саборном гробљу.

Покојницу оплакују деца јој: Амалија удова Петра Малаћа у Сент-Андрији, Софија дра Петра Деспинића од Коморишта у Будимпешти, Христина удова Павла Новића у Новом Саду, Еуфимија Николе Думче у Сент-Андреји, 2 зета, 10 унучади и 7 праунучади.

Нека је покојници, овој врлој Српкињи, лака црна земља, а племенитој души њезиној нека подари милостиви Бог рајско насеље!

— **Феријални одбор Кола Младих Срба** јавља, да ће свима Србима абитуријентима стајати на расположењу, да даје информације о појединим струкама на будимпештанском свеучилишту. И то за права: Јован Јовановић, stud. iur. (Српски Елемир), за медицину: Војислав Веселиновић cand. med. (Ср. Карловци), за филозофију: Марко Малетин stud. phil. (Будимпешта, IV. Veres Pálné u. 17.), за технику: Милош Веселиновић stud. techn. (Вел. Кикинда).

— **Три нова Србина доктора.** Из Клужа нам јављају, да су на тамошњем свеучилишту ових дана промовирани честити омладинци: г. г. Сима Тапавица из Чуруга и Живко плем. Еремић из Мошорина за докторе правних наука, а г. Милутин Пецарски из Сенте за доктора државних наука. Срдачно честитамо младим Србима на постигнутом успеху и уздамо се, да ће бити од користи српском народу.

— **Одметнуо се у хајдуке.** »Србобран« јавља: Почетком пролећа оборужао се зликовац Ђока Косановић из Млинске, котара Гарешница, острагушом пушком, самокресом и дугим ножем, одметнуо се у шуму, па почео харчити по селима котара Гарешница и Кутина, с чега је затјерао у страх и немир тамошње житељство. Зликовац се сукобио више пута с оружницима, па је код таквог једног сукоба и пуцао на ове, но 22. јуна паде у руке правде, јер је том згодом у селу Чајире изненађен од гарешничких оружника, који га ранише и ухватише. И сад је народу тамо одлануло.

Новости са стране.

— **Покушај преваре у аустријском министарству правде.** У аустријском министарству правде изазвало је живу сензацију откриће фино удешеног швиндла, учињеног у име судије, који је у том министарству радио. Један чиновник тог министарства, чије се име и презиме почиње истим словима као и судијино, издавао се за судију, па се као судија и — верио. Ево шта је све било:

Једна контоарискиња, која станује код своје мајке, упознала се пре кратка времена с једним младим човеком, који јој се приказао као др. Ерих Ф., судија, додељен министарству правде. Млади човек био је врло симпатичан, те се девојка заљуби у њега и падне у замку. Једнога дана верили су се. Једног дана написа младић пред својом невестом и њеном мајком писмо неком универзитетском професору, за кога је увек говорио да му је добар пријатељ. У писму је честитао професору на неком одликовању и потписао се: »С колегијалним поздравом др. Ерих Ф., судија и приватни доцент на бечком универзитету.« Писмо је отишло у Задар, али се тамо није могло предати адресанту, отишло је одатле у Инсбрук и најзад се вратило у Беч, где га однесу правом и једином доктору Ериху Ф., пошто је на полеђини писма стајало: пошиљалац др. Ерих Ф. Овај је одмах погодио да овде нису чиста посла и у том га је уверењу још више утврдило то, што је после неколико дана добио карту са потписом: »Грета«, и у карти му се пребацује што га већ неколико дана нема да дође, али нека зато неизоставно дође те вечери, пошто „она“ има да се с њим разговара о свадби. Идућег дана добије судија писмо, које је почињало речима: „Поштовани г. колега« а потпис је »др. Ерих Ф., аускултант«. Тај аскултант пише, како је сазнао, да он и судија имају иста имена, те зато моли судију да му пошље писма, која су можда погрешно дошла њему. Судија целу ствар преда полицији, која је после подуже истраге ухватила кривца. То је био неки званичник из министарства.

— **Снег у сред лета.** Из Доњег Ковина (у Горњој Угарској) јављају, да је тамо и у околици јако захладило. На Бабјој Гори јако веје снег.

— **Успостављање јаничара у турској војсци.** Како један турски лист јавља, турски војни министар генерал Махмуд Шефкет паша је одлучио, да успостави јаничарски корпус у њихову историјском мундуру. Прва компанија јаничара ће учествовати већ на војничкој смотри 26. о. м.

— **Велика железничка несрећа.** На 25 миља од Гетона (у Сев. Америци) сударио се брзи воз са теретним. До сада је извучено испод рушевина 36 лешина и 70 рањених. Судар је био тако јак — догодио се при пуној брзини — да је брзи воз скоро у млево сатрвен. После судара се кола запалише, а то је увећало несрећу. Несрећа се догодила у врло ретко настањеном крају и за то су унесрећени људи врло много патили, док им није стигла помоћ.

— **Стрељан дипломата.** Из Сантјага де Чиле јављају, да је тамо јуче у јутро стрељан бивши тајник немачког посланства Бекер, који је због паљевине, чиме је усмртио више људи, осуђен био на смрт.

СРПСКЕ И СЛОВЕНСКЕ ВЕСТИ.

— **Конгрес словенских новинара у Софији.** Конгрес словенских новинара отворен је у среду пре подне. Поред 56 делегата разних словенских новинарских друштава дошло је још 70 гостију словенских новинара. Велика дворана официрске касине била је препуна најодличније публике. На конгресу су били и Цанков, Гешов, Мађаров, Вазов, Данев, Балабанов и Пејев бивши министри, шефови свих партија, универзитет, посланици и књижевници. Конгрес је отворио Холечек, који је френетички поздрављен. За председника конгреса изабран је Бобчев, а за потпредседнике Велчев, Габрчек Словенац, Ћурчић Србин и Пољански Рус. За секретаре су изабрани: Козак, Чермак и Коледаров, Бугари; Пустослемшек, Словенац; Иван Иванић, Србин; Свјатковски, Рус и Хејрет Чех генерални секретар. Конгрес су поздравили: један члан бугарске владе, градоначалник вароши Софије, ректор универзитета, председник друштва књижевника и председник савеза земљорадничког. Затим је Драган Цанков говорио о условима успеха свесловенске акције и потреби руског језика као свесловенског. По предлогу Ћурчића изабран је Холечек за почасног председника. Холечек је реферисао о значају и задаћи словенског новинарског савеза, основаног 1897. године, о досадашњих осам словенских новинарских конгреса и о положају штампе свих словенских народа. Бугарин Велчев реферисао је о данашњем положају и историји бугарске штампе. Оба референта била су бурно поздрављена. Конгрес је на предлог Ћурчића поздравио телеграфски краља Фердинанда а затим је у подне био банкет, који је приредила општина у градској градини, на коме је било до 200 особа. Градоначеоник Кирков поздравио је госте

и изнео жртве Русије за ослобођење Бугара. Словени треба да буду јаки и спремни за трајну борбу противу вукова, који их опкољавају. Говорили су још: Бобчев; Ховорка, Чех; Габршек, Словенац; Златанов, бугарски посланик; Павенски Малорус; Навцишек Чех; Градски Пољак, професор краковског универзитета. Сви говори бурно су били поздрављени.

Сетимо се! 1810. год. 23. јуна био је бој између српских устаника и Турака на Брзој Паланци. — 1849. истог дана Срби и Мађари тукли су се код Перлеза. — Пре двадесет и једне године истог дана 1889., умро је наш велики приповедач Јаша Игњатовић.

НАУКА И ПРОНАЛАСЦИ.

— † **Астроном Скиапарели.** У Милану преминуо је један од најодличнијих данашњих астронома проф. Ђовани Скиапарели. Он је читав свој живот наменио проучавању система нашег сунца, а нарочито се много бавио и каналима на Марсу, као и планетом Венером. Осим тога разјаснио је и тачније означио многе астеројиде као ток метеора.

НОВИЈЕ.

Будимпешта, 23. јула. Данас је сабору предложена адреса владине странке. У адреси се истиче, како се мора настојати за развитком прихода, јер предстоје **велики издатци** (Анексија и »Дредноти«!). Уједно се у адреси тражи продуљење привилегија »Аустроугарске банке«, остварење војних захтева. У погледу изборне реформе наглашује реформу у духу либералног(?) демократског(?) напретка(!!) с обзиром на интелигентне(!) елементе и на јединствен национални карактер угарске државе(!).

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву »Браника«.

Наследник престола Фрања Фердинанд у Будимпешти.

Будимпешта, 24. јуна. „Будапешти Хирлап“ јавља са упућене страве, да ће наследник престола надвојвода Фрања Фердинанд доћи у Будимпешту на вашнедељни боравак. Тим поводом »Б. Х.« вели између осталога: »Једва се усуђујемо, да ову вест објавимо, јер се на такву вест ниже толико неукусних и неумесних коментара, да ови могу тако уздржљива човека, какав је наследник престола, уздржати од остварења своје намере. Но кад наследник престола у свом несумњиво тешком положају, у коме он већ из осећаја нежности не може тражити за себе активнију улогу, на послетку приступа ближе својим будућим народима, морамо достојно оценити значај те његове одлуке«.

Из угарског сабора.

Будимпешта, 24. јуна. Адреска дебата почиње у сабору сутра и трајаће по свој прилици до идуће суботе.

Положај у Аустрији.

Беч, 24. јуна. Пољски клуб закључио је, да ће повући конзеквенције и прећи у опозицију, ако влада не пристане на то, да се одмах спроведе закон о изградњи канала у Галицији.

Талијански краљ и краљевић Ђорђе.

Виши, 24. јуна. Талијански краљ Виктор Емануел позвао је српског краљевића Ђорђа, да дође к њему у походе у Рим.

Русија и пут краља Петра на Цетиње.

Београд, 24. јуна. Овдашњи руски посланик јавио је Пашићевој влади жељу руског цара, да краљ Петар лично честита кнезу Николи јубилеум. Ова жеља руског цара изазвала је овде сензацију.

Штрајк жељезничара у Француској у изгледу.

Париз, 24. јуна. Овде се очекује, да ће жељезничари ноћу између 9. и 10. јула прогласити општи штрајк. Војне области добиле су заповед, да за сваки случај израде мобилизацију свих радника и намештеника код жељезнице, како би генерални штрајк тиме одмах био спречен.

Женско право гласа у Енглеској.

Лондон. 24. јуна Министар председник обећао је депутацији сефрацета, да ће у понедељак започети у парламенту дводневна расправа о женском праву гласа. Балфур, Греј и Черчил говориће за, а Аскис, Чембрлен и Лојдџорџ против женског права гласа.

Побуна против црнаца и Америци.

Њујорк, 24. јуна. Побуна против црнаца траје даље. Досад су убијени 19, а рањен 251 Црнац. Власти су забраниле кинематографско приказивање боксерског меча, због ког је побуна настала, да се спрече даљи изгреди.

РАЗНО.

— **Како се лекар прославио.** Један американски лекар годинама се патио у животу те крај све науке никако није могао наћи довољно болесника, те га је тешка брига морила, док се најпосле није досетио па пронашао начин, како да се прослави као лекар, а то на овај начин: даде на глас, да ће болеснике у својој кући бесплатно лечити, старао се за добру храну, дворио их је са љубављу и савесно. Кад су болесници оздравили и искали рачун за његов труд, лекар достојанствено одбије новац. Само је у напред захтевао од њих један мален услов, а то је овај: сваки болесник, кога је он лечио, морао је потписати формалан уговор, којим се обвезује, ако потпуно оздрави, да ће дати велики банкет у почаст свом лекару избавитељу. У том уговору стајало је ово: „Ваше Високородије се пак обвезује, да ће на тај банкет позвати не мање од 80 особа а осим тога да ће а) у петоро новина објавити банкет и његове особите разлоге; б) да ће мени у почаст држати говор и у здравици јасно изнети мој начин лечења; в) да ће у једном великом распрострањеном листу саопштити писмо, које је на мене управљено и у коме ћете приповедати, како сам Вас без икакве своје користи лечио. Писмо мора завршити овим речима: „Ви сте ми живот спасли, сви су ме лекари напустили. Ви сте ми постали други отац.“ Средство је имало успеха, било је већ преко хиљаду банкета, а сад од како се овај вешти лекар прославио, прима и он радо новац, као и његове колеге.

— **Колико траје један тренутак.** Један немачки истраживач покушао је, да прорачуна, колико дуго траје један трен ока. Како нема тако савршене справе, помоћу које би се могло прорачунати, колико дуго траје трен ока, он је дошао на идеју, да то прорачуна помоћу фотографског апарата за тренутно снимање. Он је прилепио једно парче хартије за горњи очни капак и за тим фотографисао трептање ока. Тако је констатовао, да се око при трептању брзо затвара, дуже време стоји затворено, а још дуже се отвара.

По његову рачунању горњи очни капак пада просечно за 73 до 91 хиљадитих делова секунде, затим око стоји потпуно затворено 13 до 17 стотих делова секунде, а отвара се за 17 стотих делова секунде. Према томе један трен ока траје 0.4 секунде или непуно пола секунде.

— **Шала.** — *Тријумф науке* Професор: Ова болест управо није заразна, али науци је пошло за руком, да је пренесе с једне индивидуе на другу. — *Ствар поверења.* Професор (приликом шетње с ћацима свом сину): »Нисам рад, да те осрамотим пред твојим друговима, али код куће ћеш добити батина. Сети ме на то!« — *Јеловник нове врсте.* Париско Зоолошко Удружење приредило је ономад покусан обед од ових јела: омлет од нојевих јаја — рагу од царске змије — алгирска корњача — газеље печење — морско прасе на ражњу — салата од урме — пудинг од рабарбера. Још се не зна, како су гостима пријала та ексотична јела.

Трговина и привреда.

Новосадска пијаца.

		24. јуна 1910.
Пшеница нова	К	8·30——·—
Пшеница стара	„	9·20——·—
Зоб	„	6·80——·—
Јечам	„	5·——·—
Кукуруз	„	5·30—·——
Лањик	„	7·—
Мувар	„	8·50
Пасуљ	„	9·—

— **Реформа стечајних ствари.** Сегедински трговац Јован *Данер* предложио је у тамошњем трговачком друштву, нека ово друштво отпочне покрет, да у стечајним стварима, у стварима *лажног банкротства не суди стечајни суд, односно казнени суд*, него *поротно* судиште, које би се за ову цел одредило, а састојало би се из трговаца и обртника.

Ово није рђаво смислио тај сегедински домишљан. Највећи проценат лажних банкрота дају синови Израиљеви, јер је у њиховим рукама и сва трговина у Угарској. Поротни суд за банкроте састојао би се такође у великој већини из истих елемената. И онда би се „своји“ — ма били и најпрљавији — *ослобађали* од оптужбе лажног банкротства, а сваки „гој“ (хришћанин) би био неминовно осуђен. Ни данашњи наш *казнени* закон није довољно строг у погледу лажних банкрота, а шта би тек било поред поротног судишта за овакве ствари!

— **С будимпештанске берзе.** Будимпешта, 5. јула. Пшенични промет 14,000 мет. центи. Цена за 5 хел. више. Октобарска пшеница 9·13, априлска пшеница К 9·34, октобарско жито К 6·92, октобарска зоб К 7·23, јулски кукуруз К 5·41, августски кукуруз К 5·48, мајски кукуруз 1911. К 5·50, августска репица К 11·95.

— **Зајам града Загреба.** У последњој седници градског већа у Загребу изречено је у начелу, да је између понуда, што су стигле у ствари варошког зајма од 15 милијона К, најповољнија понуда синдиката (Бечко банкарско удружење, Лендербанка и Српска Банка у Загребу), који стоји у свези са Првом Хрватском Штедијоном. Ти новчани заводи нуде зајам у облику општинских заложница по курзу од $4^1/_2$%.

— **Енглески хотели на далматинском Приморју.** По вестима из Беча једна лондонска новчана група оснива са 6 милијона К деоничарско друштво, које ће градити хотеле у далматинским варошима, које имају живљи промет. То друштво је већ предузело кораке код аустријске владе, да би добило сходну дозволу.

Управник: Др. Мих. Полит-Десанчић.
За уредништво одговара: Тоша Грујић

ОГЛАСИ.

ШТАМПАРИЈА

Учитељског д. д. »НАТОШЕВИЋ« у Новом Саду,

која ради

електричним мотором

има на продају врло добро очуван

бензин-мотор

Треба уједно 325 1 3

2 добра слагача и 1 шегрта

за штампарију. Могу ступити одмах.

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај на *два* места стипендијске задужбине **Павла Јовановића** са годишњом пристојбом од 1200 круна за слушаоца *политехнике*.

Молбеници ваља приложити ове сведоџбе: 1. крштено писмо; 2. школска сведочанства од последње две године; 3. сведочанство од политичке власти о сиромаштву, у ком ваља да стоји и то, колико деце имају родитељи молиочеви; и 4. лекарско сведочанство о здрављу и накаламљеним богињама. — Ко не приложи бар једну од наведених сведоџаба, нек припише последице себи самом.

Све сведоџбе треба послати и у *оригиналу и у обичном препису* Оригиналне сведоџбе вратиће се молиоцима, пошто се упореде с преписима.

По вољи завештачевој морају му питомци слушати политехнику у Бечу или Прагу и на крају сваке године поднети „Матици Српској“ расправу на српском језику ма из ког предмета, који су слушали. Теме за те расправе ваља да су од општег садржаја и значаја.

По наредби министарској не сме ни један питомац уживати две или више стипендија у једно и исто доба.

Сваки питомац добија „Питомачка правила“, којих се мора строго придржавати.

Рок овоме стечају траје до 19. јула (1. августа) о. г.

Молбенице, које стигну после истеклог рока, *не ће се узети у обзир.*

Из седнице Књижевног Одбора Матице Српске, у Новом Саду, 14. (27.) јуна 1910. 306 3-3

Председник »Матице Српске«:
А. ХАЏИЋ. с. р.

ТРЕБА МИ 3

помоћника

за моју мануфактурну и памучарску радњу, који бар 2 до 3 године сервирају. Двојицу требам, који су у памучарском раду усавршени а говоре добро румунски језик. ЂОКА РИСТИЋ, Велики Бечкерек 314 3-4

ПРОМЕСЕ

Државне срећке
од 1860. год.

Главни згодитак К 120.000·—

1 згодитак по К 20.000·—, 1 згодитак по К 10.000·—, 2 згодитка по К 4.000·—, 15 згодитака по К 2.000·—, 30 згодитака по К 400·—, 6500 згодитака по К 240·—

Жребање 1. августа односно 1. новембра 1910.

ЦЕНА К 16·—.

3% Аустр. боденкредит срећке
од 1880. год.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК К 90.000·—

1 згодитак по 4.000·—, 2 згодитка по К 2.000·—, 2100 згодитака по К 200·—

Жребање 16. августа 1910. год.

ЦЕНА К 5·—

издаје

МЕЊАЧНИЦА
ЦЕНТРАЛНОГ КРЕДИТНОГ ЗАВОДА у Новом Саду.

222 4—

*) Поштом шаљемо промесе само кад нам се новац унапред пошаље заједно са 35 пот. за поштарину.

СТЕЧАЈ.

Расписује се из стипендијске задужбине **Васе Јагазовића и жене му Саранфиле** стечај на *два* мести за економску, *једно* за трговачку а *једно* за занатлијску струку са годишњом стипендијом од 600 круна.

Молби ваља приложити: 1. крштено писмо; 2. школска сведочанства од последње две године; 3. сведочанство од политичке власти о сиромаштву, у ком ваља да стоји и то, колико деце имају молиочеви родитељи, и 4. лекарско сведочанство о здрављу и накаламљеним богињама. — Ко не приложи бар једну од наведених сведоџаба, нек последице припише себи самом.

Све сведоџбе треба послати и у оригиналу и у обичном препису. Оригиналне сведоџбе вратиће се молиоцима, пошто се упореде с преписима.

По вољи оснивачевој сваки од питомаца мора бити Србин православне вере а из земље под светом круном Стевановом, изузимајући једино децу покојникова сестрића Исидора Радмановића.

Стипендисте морају своје науке слушати на каквом школском заводу у Угарској, који одреди Матица Српска.

Првенство при избору имају деца Исидора Радмановића, сестрића завештачева; за тим деца његова кума, покојног Дамјана Јеврића, пароха у Јамини, његова кума Стевана Влајковића у Гуњи, ако се искажу, да су сиромашни и за науку способни.

За стипендисте, осим оних, који на то имају првенство, могу се изабрати и други, у том случају, ако они, који имају првенство, не исцрпу установљене стипендије.

По наредби министарској не сме ни један питомац уживати две или више стипендија у једно и исто доба.

Сваки питомац добије „Питомачка Правила“, којих се мора строго придржавати.

Рок овоме стечају траје до 19. јула (1. августа) 1910.

Молбе, које стигну после истеклог стечаја, не ће се узети у обзир.

Од Књижевног Одбора Матице Српске, у Новом Саду, 14. (27. јуна) 1910. године.

Председник Матице Српске:

305 3-3 **А. Хаџић** с. р.

За моју радњу требам једног

кореспондента и кореспонденткињу,

који су вични српском и немачком језику. Кореспондент, који познаје мануфактурну струку, има првенство. Понуде са сведоџбама слати на фирму:

Никола Ивковић

309 4—6 трговац црквених утвари, Нови Сад.

СТЕЧАЈ.

Из стипендијске задужбине **Гедеона Дунђерскога (Геце)** расписује се стечај на једно стипендијско место.

Стипендија износи годишње 1000 круна за ученике гимназијске, реалне, економијске, занатлијске, трговачке или ма које врсте више стручне школе.

Молби ваља приложити: 1 крштено писмо; 2. школска сведочанства од последње две године; 3 сведочанство од политичке власти о сиромаштву, у ком треба да је означено и то, колико деце имају родитељи молиочеви; и 4. лекарско сведочанство о здрављу и накаламљеним богињама. Ко не приложи макар једну од наведених сведоџаба, нек последице припише себи самом. Све сведоџбе треба постати и у оригиналу и у обичном препису. Оригиналне сведоџбе врате се молиоцима, пошто се упореде с преписима.

По вољи завештачевој имају првенство на ту стипендију ученици из породице му и то десцендентални потомци његови, а за тим ученици родом из Сентомаша, ако имају особине, које се од таких у основном писму траже, што **све** такођер треба сведочанством доказати.

Питомци ове задужбине морају слушати своје науке у заводима у Угарској, а стране више школе могу похађати тек с дозволом кр. угар. министарства просвете и црквених послова.

По наредби министарској не сме ни један питомац уживати две или више стипендија у једно исто доба.

Сваки питомац добија „Питомачка правила“, којих се мора строго придржавати.

Рок овоме стечају траје до 19. јула (1. августа) 1910. год.

Молбе, које стигну после истеклог рока не ће се узети у обзир.

Од Књижевног Одбора Матице Српске, у Новом Саду 14. (27.) јуна 1910. год.

Председник Матице Српске:

304 3 3 **А. Хаџић** с. р.

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај на евент. *једно* место из стипендијске задужбине **Катарине Д. Јовановић.**

Годишња пристојба сваке стипендије чини 400 круна.

Одређена је за учитељске приправнике и приправнице, који су Срби и Српкиње православне вере родом из Босне или из земаља под круном св. Стевана, и који се обвежу, да ће по свршетку наука најмање шест година дана на којој српској православној школи у Босни учитељевати. Питомци ови и питомице имају своје науке слушати и свршавати ни српској православној учитељској школи за сад у Сомбору, Пакрацу или Карловцу а с временом кад се у Босни подигне учитељска школа за образовање учитеља и учитељица за српске школе православне вероисповести. имаће науке своје на том заводу свршавати.

Молби ваља приложити: 1. крштено писмо; 2. школска сведочанства од последње две године; 3. сведочанства од политичке власти о сиромаштву, у ком ваља да стоји и то, колико деце имају родитељи молиочеви; 4. лекарско сведочанство о здрављу и накаламљеним богињама. Ко не приложи макар једну од наведених сведоџаба, нек последице припише себи самом.

Све сведоџбе треба послати и у оригиналу и у обичном препису. Оригиналне сведоџбе вратиће се молиоцима, пошто се упореде с преписима

По наредби министарској не сме ни један питомац уживати две или више стипендија у једно и исто доба.

Сваки питомац добија »Питомачка Правила«, којих се мора строго придржавати.

Рок овом стечају траје до 19. јула (1. августа) 1910.

Молбенице, које стигну после истеклог рока, не ће се узети у обзир.

Од Књажевног Одбора Матице Српске у Новом Саду, 14. (27.) јуна 1910.

Председник Матице Српске:

307 3-3 **А. Хаџић** с. р.

Живине, воћа, јаја, масла

преузима за најбољу продају

ЈУЛ. ЕПШТАЈН

у Бечу II. Im Werd бр. 1.

на Кармелитској Пијаци.

Каса и обрачун сваки дан.

297 9—10

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај на два места из стипендијске задужбине **Ђене Брановачког и жене му Иде рођ. Вујић** из **Сенте,** једно за ученике горње реалке с годишњом пристојбом од 1200 круна, а друго за слушаоце економске велике школе с годишњом пристојбом од 1600 круна.

Молби ваља приложити: 1.) крштено писмо: 2.) школска сведочанства од последње две године: 3.) сведочанство од политичке власти о сиромаштву, у ком ваља да стоји и то, колико деце имају родитељи молиочеви; 4.) лекарско сведочанство о здрављу и накаламљеним богињама; 5.) службено уверење о евент. сродству са завештачима. — Ко не приложи бар једну од наведених сведоџаба, нек последице припише себи самом.

Све сведоџбе треба послати и у оригиналу и у обичну препису. Оригиналне сведоџбе вратиће се молиоцима, пошто се упореде са преписима.

Првенство на ту стипендију имају крвни сродници завештача Ђене Брановачког и жене му Иде рођ. Вујић, затим ученици родом из Сенте и најпосле *само* још ученици становници бившег крунског дистрикта бачког.

Питомац, који добије стипендију за горњу реалку, мора се лично и потписом својих родитеља или њихових заменика обвезати, да ће после апсолвирања горње реалке изучити економску велику школу, било у отаџбини, било у иноземству. Раци изучавања у иноземству мора имати дозволу високог угарског краљ. министарства богоштовља и јавне наставе.

Изабрани питомац добијаће стипендијску пристојбу у једнаким месечним оброцима на десет месеца унапред на признаницу с потврдом школске власти из благајнице српске црквено-школске општине (задужбине Ђене Брановачког и жене му Иде рођ. Вурјић) у Сенти. Сведоџбе пак има питомац редовно слати Матици Српској у Нови Сад.

По наредби министарској не сме ни један питомац уживати две или више стипендија у једно исто доба.

Сваки питомац добија „Питомачка Правила“, којих се мора строго придржавати.

Рок овом стечају траје до 19. јула (1. августа) 1910.

Молбе, које стигну после истеклог рока, не ће се узети у обзир.

Од Књижевног Одбора Матице Српске у Новом Саду, 14. (27.) јуна 1910.

Председник Матице Српске:

303 3-3 **А. Хаџић** с р.

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај на евент. **једно** место из стипендијске задужбине **Гавре Романовића** за слушаоца економских, занатлијских или трговачких школа с год. пристојбом од 1000 кр.

Молби ваља приложити: 1. крштено писмо; 2. школска сведочанства од последње две године; 3. сведочанство од политичке власти о сиромаштву, у ком ваља да стоји и то, колико деце имају родитељи молиочеви; и 4. лекарско сведочанство о здрављу и накаламљеним богињама. — Ко не приложи бар једну од наведених сведоџаба, нек последице припише себи самом.

Све сведоџбе треба послати и у оригиналу и у обичном препису. Оригиналне сведоџбе вратиће се молиоцима, пошто се упореде с преписима.

По вољи завештачевој имају првенство на стипендију, при једнакој способности, учаници родом из Вуковара.

Питомци ове закладе морају слушати своје науке у школама у Угарској, а школске заводе у страним земљама моћи ће полазити само с дозволом високог краљ. угар. министарства просвете и црквених послова.

По наредби министарској не сме ни један питомац уживати две или више стипендија у једно и исто доба.

Рок овоме стечају траје до 19. јула (1. августа) о. г.

Молбе, које стигну после истеклог рока, *не ће се узети у обзир.*

Од Књижевног Одбора Матице Српске, у Новом Саду 14. (27.) јуна 1910. године.

Председник „Матице Српске“:

308 3—3 **А. Хаџић**, с. р.

Ad C. O. 1271./зап. ex 1910.

ДРАЖБЕНИ ОГЛАС.

Овим се објављује, да ће *се земља стипенд. закладе Јована и Марије Трандафил,* која лежи у хатару слобод. краљ. вароши Новога Сада и то 1. у потеву *Мртвољош* под парц. бројем 5596-5597|6 у површини од 121.1708|2500 т. зв. новосадских лаваца или 190 208|1600 кат. јутара; 2.) у потеву *Најгрунд* под парцел, бројем 5153-5155|5, 5153-5155|4, 5153-5155|3, 5153 5155|2, 5153-5155|1 и 5154 у површини од 206.450|2500 т. зв. новосадских или 322.250|1600 кат. јутара и 3.) *у потезу Беле Њиве и Ривице* под парц. бр. 4781-4783, 4916-4917 и 4962 (са обадве стране старокерског друма) у површини од 137.52|2500 т. зв. новосадских или 214.152|1600 кат. јутара заједно са економским зградама, које се на овој земљи налазе, *издавати под закупштем јавне усмене дрижбе у четвртак 29. јула (11. августа) ове године пре подне у 10. сати у епархијској писарници (епископском двору) у Новом Саду.*

Земља се издаје на три, евентуално на шест година дана, почевши од 1. октобра 1910. године и то у три комплекса, као што је горе наведено (Мртвољош за себе, Најгрунд за себе, Беле Њиве и Ривица за себе.) Сваки дражбоватељ дужан је у име вадијума (жаобине) пре почетка дражбе положити у руке изасланикове 1000 (хиљаду) круна за сваки комплекс посебно.

Остали услови, као и ситуацијони план земље, могу се до дана дражбе видети у епархијској писарници у Новом Саду, а услови и у канцеларији надзорништва нар. црквд. добара у Карловцима.

Карловци, 11. (24.) јуна 1910.

324 2—3 **Лукијан**

патријарх.

ПАРФИМЕРИЈА

ИВАНА Ј. СТОЈКОВИЋА, НОВИ САД

Кошут Лајошева ул. бр. 25 у дворишту у фотогр. атељеру.

Главно заступство „KODAK“, фотографских апарата за г. г. аматере и хигијенских завоја.

106 86—

Власник и издавалац: деоничарско друштво »Браник«.

Штампарија деоничарског друштва »Браника«